

Kedvetlen, feddő, elmulton csak dicsekvő,
Még hogy gyermek volt, próbálja feddni kicsint csak;
Vének elméjét végre sok nyavalya töri.

(Horatius: Ars poet. Multa senem etc. Fol. 314a.)

E két mutatóvány közül az első eredeti, a második fordított. Mind a kettő meggyőzi az olvasót arról, hogy írójuk nem volt közönséges verselő a klasszikai versírás gyermekkorában. Sem előtte, sem utána egyhamar nem volt, a ki beérte volna őt, mert ezek a versek, a mai ízléshez viszonyítva, nagyon döcögősek ugyan, de a XVII. századi prozódiaival mérve, valóságos gördülékeny versek. Az elsőben aláhuzott két sor gondolata bármely írótt megelőz e korból, úgy magáért a gondolatért, mint annak kifejezésbeli szabatoságáért. Foktői János Toldy sorozatában Diósi Gergely deák után Szenczi Albert előtt állhat, a XVI—XVII. századok találkozásán, haladást jelez a XVI. század verselésében. Foktői János e néhány versfordítás és töredék révén helyet foglalhat a magyar irodalom múltjában.

ERDÉLYI PÁL.

AD ARNOBII ADV. NAT. L. IV. C. 24.

Apud Arnobium Adv. Nat. l. IV. c. 24. legimus:

Numquid rege a Cyprio, cuius nomen Cinyras est, *dictatum* meretriculam Venerem divorum in numero consecratam?

Hoc loco codex Parisinns 1661. *dictatum* præbet, quod Reifferscheid in editione sua, de emendanda corruptela desperans, asterisco notavit. Nam coniecturam Gelii, *ditatam*, cum apud Clementem, Arnobium et Firmicum Maternum, præter quos de Venere a Cinyra consecrata nullos habemus auctores, eum a rege divitiis ornatam esse nusquam legamus, iure noluit in textum recipere. Sed multo planiorem ingredi licet emendandi viam, si tenemus, quod ad quæstionem solvendam maximi est momenti, scilicet Arnobium et hæc et illa, quæ l. V. c. 19 de eadem re profert:

Nec non et Cypriæ Veneris *abstrusa illa initia* præteribi-

mus, quorum conditor indicatur Cinyras rex fuisse, in quibus sumentes ea certas *stipes inferunt ut meretrici* et referunt *phallos propitii numinis signa donatos*

ut alia permulta, a Clemente Alexandrino sumpsisse neque praeter ea, quae apud auctorem suum legerit, quicquam novi hoc loco posse requiri. Clemens enim in Protreptico [cap. II. 13.] hæc dicit:

οὐ γάρ με Κύπριος· ὁ νησιώτης Κινύρας· παραπέισαι ποτ' ἂν τὰ περὶ τὴν Ἀφροδίτην, μαχλῶντα ὄργια ἐκ νυκτὸς ἡμέρα παραδοῦναι τολμήσας, φιλοτιμούμενος θειάσαι πόρνην πολίτιδα

et paulo post (cap. II. 14.):

ἡ μὲν οὖν ὑφρογενής τε καὶ Κυπρογενής, ἡ Κινύρα φίλη, τὴν Ἀφροδίτην λέγω . . . φαλλὸς τοῖς μουυμένοις τὴν τέχνην τὴν μοιχιχὴν ἐπιδίδοται· νόμισμα δὲ εἰσφέρειουσιν αὐτῇ οἱ μουυμενοι ὡς ἐταίρα ἔρασταί.

Quibus si addis testimonium Firmici Materni [De err. prof. rel. c. 10], qui praeter Clementem, etiam Arnobium ante oculos habuisse videtur:

Audio Cinyram Cyprium templum *amicae meretrici donasse* . . . statuisse etiam ut quicumque initiari vellet secreto Veneris sibi tradito assem unum mercedis nomine deæ daret . . . Bene amator Cinyras meretriciis legibus serviit: *consecratae Veneri a sacerdotibus suis stipem dari iussit ut scorto*

certe Venerem, τὴν Κινύρα φίλην, *amicam regis meretricem*, ab Arnobio loco in quæstionem vocato *dilectam meretriculam* nominatam esse concedes. Neque enim verbum diligendi, quod fortasse offendet nonnullos nimium scrupulosos, prorsus alienum est a significatione huiuscemodi amoris, ut Firmicus Maternus astrologus, qui paulo post Arnobium vixit, docet l. V. c. 14: Qui stultas mulieres ac temerarias summo *dilectionis* prosequantur affectu.

G. NÉMETHY.